

**Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu**

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Josefa Fialy a soudců Jana Filipa a Radovana Suchánka (soudce zpravodaj) ve věci ústavní stížnosti stěžovatele **L. K.**, zastoupeného JUDr. Ludvíkem Hynkem, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 37, 110 00 Praha 1, proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 31. prosince 2013 č. j. 55 To 440/2013 - 836 a proti usnesení Okresního soudu v České Lípě ze dne 17. září 2013 č. j. 3 PP 283/2010-688, za účasti 1) **Krajského soudu v Ústí nad Labem** a 2) **Okresního soudu v České Lípě**, jako účastníků řízení,

t a k t o :

- I. Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 31. 12. 2013 č. j. 55 To 440/2013-836 bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.**
- II. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 31. 12. 2013 č. j. 55 To 440/2013-836 se r u š í .**
- III. Ve zbývajících částech se ústavní stížnost o d m í t á .**

O d ů v o d n ě n í

I.

1. Ústavní stížností, která byla Ústavnímu soudu doručena dne 16. 9. 2014, a která byla doplněna podáním Ústavnímu soudu doručeným dne 19. 10. 2014, se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí, a to pro porušení čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a dále čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

2. V ústavní stížnosti stěžovatel současně navrhl, aby Ústavní soud do doby rozhodnutí o ústavní stížnosti ve smyslu ustanovení § 79 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), odložil vykonatelnost napadeného rozhodnutí (z obsahu ústavní stížnosti vyplývá, že stěžovatel má na mysli usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 31. 12. 2013 č. j. 55 To 440/2013-836).

3. Stěžovatel dále v ústavní stížnosti navrhl, aby Ústavní soud pro naléhavost věci návrh projednal ve smyslu ustanovení § 39 zákona o Ústavním soudu mimo pořadí.

4. Ústavní soud konstatuje, že včas podaná ústavní stížnost splňuje všechny formální náležitosti, stanovené pro její podání zákonem o Ústavním soudu.

5. Pro posouzení důvodnosti podané ústavní stížnosti si Ústavní soud vyžádal spis, vedený u Okresního soudu v České Lípě pod sp. zn. 3 PP 283/2010.

6. Ze spisového materiálu Ústavní soud zjistil, že usnesením ze dne 17. 9. 2013 č. j. 3 PP 283/2010-688 Okresní soud v České Lípě rozhodl podle § 91 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“), že odsouzený Lukáš Kohout (v řízení před Ústavním soudem „stěžovatel“) vykoná zbytek z trestu odnětí svobody, jenž mu byl původně uložen v trvání 28 měsíců rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 21. 9. 2005 sp. zn. 6 T 72/2005 ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 6. dubna 2006 sp. zn. 61 To 111/2006 a ve spojení s usnesením Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 29. 5. 2009 sp. zn. 6 T 72/2005 pro trestné činy podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) trestního zákoníku a krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, z jehož výkonu byl podmíněně propuštěn usnesením Okresního soudu v České Lípě ze dne 20. 10. 2010 č. j. 3 PP 283/2010-44, které nabylo právní moci dne 21. 10. 2010.

7. Proti uvedenému usnesení Okresního soudu v České Lípě podal odsouzený stížnost, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci usnesením ze dne 31. 12. 2013 č. j. 55 To 440 - 836 podle § 148 odst. 1 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), zamítl.

8. V odůvodnění svého rozhodnutí krajský soud uvedl, že z obsahu předloženého spisového materiálu vyplývá, že stížnostní námitky byly uplatněny v elektronické podobě. Podle § 59 odst. 1 trestního řádu se podání posuzuje vždy podle svého obsahu, i když je nesprávně označeno a lze je učinit písemně, ústně do protokolu, v elektronické podobě podepsané elektronicky podle zvláštních předpisů, telegraficky, telefaxem nebo dálnopisem. Elektronickým podpisem se rozumí údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě, přičemž datovou zprávou jsou elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uschovávat na záznamových médiích používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou (zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon č. 227/2000 Sb.“). Datová zpráva je pak podepsána, pokud je opatřena elektronickým podpisem. Je tak mimo jakoukoli pochybnost, uvedl krajský soud, že existence elektronického podpisu je nezbytným zákonným předpokladem pro závěr, že podání učiněné v elektronické podobě bylo učiněno v souladu se zákonnými požadavky stanovenými v § 59 odst. 1 trestního řádu. Podle krajského soudu však v tomto konkrétním případě takto postupováno nebylo, a to z důvodu absence elektronického podpisu. S ohledem na to krajský soud postupoval podle §148 odst. 1 písm. b) trestního řádu.

9. V ústavní stížnosti stěžovatel uvádí, že Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci mu ve svém ústavní stížnosti napadeném usnesení vytkl, že ke stížnosti nebyl připojen uznávaný elektronický podpis ve smyslu zákona č. 227/2000 Sb.

10. Podle stěžovatele Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci však postupoval nezákonně, pokud stížnost nepovažoval za písemný a podepsaný úkon. Stěžovatel má za to, že krajský soud posuzoval jeho podání jako obyčejný e-mail bez zaručeného elektronického podpisu, zatímco ve skutečnosti šlo o podání do datové schránky, které se řídí zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“). Stěžovatel poukázal na to, že předmětné podání bylo dodáno do datové schránky krajského soudu dne 18. 9. 2013. Podle stěžovatele byly splněny všechny zákonné požadavky kladené na formu a včasnost podání stížnosti proti usnesení Okresního soudu v České Lípě. Krajský soud svým rozhodnutím odňal stěžovateli právo domáhat se práva u nezávislého a nestranného soudu, resp. zasáhl do práva na spravedlivý proces, když stěžovateli bylo upřeno právo dvouinstančního soudního řízení.

11. Ve vztahu ke včasnosti podání stížnosti stěžovatel uvádí, že v případě datových zpráv doručovaných do datové schránky je podání učiněno okamžikem, kdy soudu došlo, resp. kdy se dostalo do jeho sféry vlivu. Taková skutečnost nemůže záviset na tom, kdy se pracovník daného orgánu přihlásí do datové schránky. Rozhodným je okamžik dodání datové zprávy do datové schránky příjemce, který je zapsán provozovatelem informačního systému datových schránek a je osvědčen časovým razítkem. Doba doručení podání má význam jen pro podání učiněná podle zákona o elektronickém podpisu. Podle názoru stěžovatele byla stížnost podána dne 18. 9. 2013, kdy byla datová zpráva dodána do datové schránky krajského soudu.

12. Stěžovatel má za to, že se odvolací soud opíral o rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2013 sp. zn. 4 Tz 36/2013, které řešilo jinou procesní situaci, neboť v něm byla odvolatelem fyzická osoba a její podání bylo učiněno formou e-mailu. V uvedené trestní věci však stížnost podával stěžovatel prostřednictvím téže datové schránky, do níž obdržel v této trestní věci usnesení soudu prvního stupně, proti němuž byla podána stížnost. Podle stěžovatele proto nemohla být jeho stížnost zamítnuta jako podání neoprávněnou osobou, a to tím spíše, že z informací provázejících podanou stížnost z datové schránky stěžovatele je dostatečně zřejmá jeho identifikace. Stěžovatel dále odkazuje na § 2 písm. b) zákona č. 227/2000 Sb., na ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., a na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 240/2009, týkající se odstranitelných vad podání. Ze všech těchto důvodů stěžovatel označuje postup odvolacího soudu za formalistický, alibistický a nesprávný. Stěžovatel má za to, že popsany postup je obdobný jako byl v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci v trestní věci sp. zn. 55 Tmo 14/2013.

13. Stěžovatel dále poukazuje na to, že od roku 2010, kdy se jeho trestní věci zabývá Okresní soud v České Lípě, ale i krajský soud, vždy se soudy komunikoval prostřednictvím datové schránky. Stěžovatel dále odkazuje na rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 12. 6. 2012 sp. zn. 47 Co 71/2010, podle něhož fyzické i právnické osoby mohou činit úkony vůči orgánům veřejné moci (kterými jsou i soudy) mimo jiné i

prostřednictvím datových schránek, přičemž již tím, z jaké datové schránky je úkon vůči soudu učiněn, je provedena jednoznačná identifikace osoby, která úkon u soudu učinila.

14. Stěžovatel dále napadá v plném rozsahu řízení u soudu prvního stupně, neboť má za to, že bylo porušeno právo na spravedlivý proces. Stěžovatel uvádí, že v předmětné trestní věci došlo opakovaně ke změně obsazení trestního senátu, kdy předsedou trestního senátu byl soudce Okresního soudu v České Lípě JUDr. Vladislav Cháb. V průběhu veřejných zasedání došlo ke změně obsazení senátu, aniž by soud upozornil odsouzeného, že ke změně senátu v jeho trestní věci došlo. Stěžovatel má za to, že v tomto případě byl opětovně porušen trestní zákon, konkrétně § 219 odst. 3 trestního zákoníku. Stěžovatel dále napadá postup soudu, který rozhodoval ve věci bez přítomnosti odsouzeného, když neuznal omluvu stěžovatele z veřejného zasedání.

15. Pro posouzení důvodnosti podané ústavní stížnosti si Ústavní soud vyžádal vyjádření Okresního soudu v České Lípě a rovněž vyjádření Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci k podané ústavní stížnosti.

16. Okresní soud v České Lípě ve svém vyjádření Ústavnímu soudu doručeným dne 17. 12. 2015 poukázal na to, že těžiště ústavní stížnosti směřuje proti postupu stížnostního soudu, tedy Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, který se zabýval stížností odsouzeného Lukáše Kohouta proti usnesení Okresního soudu v České Lípě ze dne 17. 9. 2013 č. j. 3PP 283/2010-688. Okresnímu soudu nepřísluší hodnotit postup nadřízeného soudu ve věci, kde sám rozhodoval. V podrobnostech okresní soud odkázal na argumentaci, která je uvedena v odůvodnění usnesení Okresního soudu v České Lípě ze dne 17. 9. 2013 č. j. 3PP 293/2010-688. Okresní soud uvedl, že v průběhu řízení před tímto soudem byla zachována pravidla spravedlivého procesu, soud postupoval v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu a zároveň byla plně respektována všechna práva odsouzeného.

17. Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci se k podané ústavní stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

18. Vyjádření Okresního soudu v České Lípě nezasílal Ústavní soud ostatním účastníkům k replice, neboť neobsahovalo žádné nové, pro posouzení věci významné skutečnosti, a také proto, že Ústavní soud stěžovateli vyhovuje.

III.

19. Ústavní soud není součástí soudní soustavy (čl. 91 Ústavy) a nepřísluší mu právo dozoru nad rozhodovací činností obecných soudů. Do rozhodovací činnosti soudů je v řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy Ústavní soud oprávněn zasáhnout pouze tehdy, byla-li pravomocným rozhodnutím těchto orgánů porušena ústavně zaručená základní práva nebo svobody stěžovatele.

20. Ústavní soud tedy přezkoumal napadená rozhodnutí, jakož i řízení jim předcházející, z hlediska stěžovatelem v ústavní stížnosti uplatněných námitek, a se zřetelem ke skutečnosti, že mohl přezkoumávat pouze ústavnost, dospěl k závěru, že ústavní stížnost je zčásti důvodná.

21. V ústavní stížnosti se stěžovatel především neztotožňuje se závěrem Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, že jeho podání nebylo učiněno v souladu s požadavky ustanovení § 59 odst. 1 trestního řádu z důvodu absence elektronického podpisu.

22. Ze spisu vedeného u Okresního soudu v České Lípě pod sp. zn. 3 PP 283/2010 vyplývá, že Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci jako soud stížnostní napadeným usnesením rozhodoval o opravném prostředku stěžovatele (odsouzeného) proti usnesení Okresního soudu v České Lípě ze dne 17. září 2013 č. j. 3 PP 283/2010-688 na podkladě obsahu spisu vedeného u Okresního soudu v České Lípě pod sp. zn. 3 PP 283/2010.

23. Z obsahu spisu vyplývá, že stěžovatel podal proti usnesení Okresního soudu v České Lípě ze dne 17. září 2013 č. j. 3 PP 283/2010-688 stížnost, která byla Okresnímu soudu v České Lípě doručena prostřednictvím datové schránky dne 18. 9. 2013 (č. l. 690 a násl., č. l. 698 spisu). Tuto stížnost pak stěžovatel doplnil dalšími dvěma podáními doručenými do datové schránky Okresního soudu v České Lípě téhož dne 18. 9. 2013.

24. Podanou stížnost Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci usnesením ze dne 31. prosince 2013 č. j. 55 To 440 - 836 podle § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu zamítl s odůvodněním, že podání nebylo učiněno v souladu s požadavky ustanovení § 59 odst. 1 trestního řádu z důvodu absence elektronického podpisu.

25. Z vyžádaného spisu Ústavní soud zjistil, že stěžovatel měl zřízenou datovou schránku. Při zjištění této formy doručení je v uvedeném identifikátoru elektronického podání, jež je součástí automaticky generovaného protokolu nazvaném „Záznam o ověření elektronického podání doručeného na elektronickou podatelnu“ patrné, jaká osoba, z jakého typu datové schránky včetně uvedení ID této schránky, kterého dne s uvedením přesného časového údaje, je činí, přičemž obsahuje rovněž sériové číslo certifikátu, jeho výstavce a dobu jeho platnosti, jakož i automaticky generované potvrzení o tom, že elektronický podpis je platný, neboť tato skutečnost se u doručování prostřednictvím datové schránky presumuje (srov. č. l. 698 spisu).

26. Za těchto okolností, byla-li stížnost stěžovatelem odeslána z jeho datové schránky a doručena do datové schránky soudu prvního stupně, a podle obsahu identifikátoru není pochyb o tom, že stěžovatel byl osobou oprávněnou ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., u něhož bylo rovněž prokázáno, že je držitelem platného certifikátu, má toto jeho podání povahu podání podle § 59 odst. 1 trestního řádu, tzn., má stejné náležitosti, jako by je podala písemně a vlastnoručně podepsala, a proto již není potřebné (a ani vhodné), vyžadovat elektronický podpis podle zákona č. 227/2000 Sb. Tento názor má oporu i v nález Ústavního soudu ze dne 25. 8. 2005 sp. zn. IV. ÚS 281/04 (N 165/38 SbNU 319).

27. V nálezu sp. zn. IV. ÚS 281/04 Ústavní soud připomněl, že je především na obecných soudech, aby interpretovaly zákonná hmotněprávní či procesněprávní ustanovení. Úloha Ústavního soudu při rozhodování o ústavních stížnostech podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy se omezuje na ověření, zda důsledky takové interpretace jsou slučitelné s Listinou, Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod či jinou součástí ústavního pořádku zaručující základní právo nebo svobodu. Je tomu tak obzvláště tehdy, jedná-li se o soudní výklad procesních pravidel, a v jejich rámci

zejména pak ustanovení o podmínkách řízení včetně podmínek týkajících se návrhu, způsobilosti být účastníkem řízení, procesní způsobilosti a dalších. Je jisté, že právo na soud, jehož jedním aspektem je právo na přístup k soudu, není absolutní a může podléhat implicitně připuštěným omezením. Účelem právní úpravy týkající se formalit a podmínek řízení, jež musejí být dodrženy při podání žaloby, je zajistit řádný chod spravedlnosti a zejména respektování právní jistoty, která je jedním ze základních prvků výsadního postavení práva. Uplatněná omezení a výklad však nesmějí omezit přístup jednotlivce k soudům takovým způsobem nebo v takové míře, že by uvedené právo bylo zasaženo v samé své podstatě. I když tedy právo podat žalobu podléhá zákonným podmínkám, soudy se musejí při aplikaci procesních pravidel vyhnout jak přehnanému formalismu, který by zasahoval do zásad spravedlivého procesu, tak přílišné pružnosti, která by naopak vedla k odstranění procesních podmínek stanovených zákonem. Uvedené lze analogicky použít i v souzené trestní věci.

28. Dle ustanovení § 59 odst. 1 věty druhé trestního řádu lze podání učinit písemně, ústně do protokolu, v elektronické podobě podepsané elektronicky podle zvláštních předpisů, telegraficky, telefaxem nebo dálnopisem. Podle § 59 odst. 2 trestního řádu ten, kdo činí podání v elektronické podobě podle zvláštního právního předpisu, uvede současně poskytovatele certifikačních služeb, který jeho certifikát vydal a vede jeho evidenci, nebo certifikát připojí k podání.

29. V ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb. je uvedeno, že fyzická osoba, podnikající fyzická osoba a právnická osoba může provádět úkon vůči orgánu veřejné moci, má-li zpřístupněnu svou datovou schránku a umožňuje-li to povaha tohoto úkonu, prostřednictvím datové schránky. V odst. 2 citovaného ustanovení je stanoveno, že úkon učiněný osobou uvedenou v § 8 odst. 1 až odst. 4 nebo pověřenou osobou, pokud k tomu byla pověřena, prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob. K přístupu do datové schránky fyzické osoby je oprávněna fyzická osoba, pro niž byla datová schránka zřízena (§ 8 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb.). Informační systém datových schránek je informačním systémem veřejné správy, který obsahuje informace o datových schránkách a jejich uživatelích, a to včetně data odeslání dokumentu nebo provedení úkonu z datové schránky s uvedením hodiny, minuty a sekundy, dále údaje identifikujícího osobu, která odeslání dokumentu nebo úkon provedla, a jména, příjmení, data a místa narození, adresy místa trvalého pobytu nebo jiného pobytu na území České republiky anebo adresy bydliště mimo území České republiky fyzické osoby, pro niž byla datová schránka zřízena [§ 14 odst. 1, odst. 3 písm. d) a e) zákona č. 300/2008 Sb.]. Zákon nevyžaduje, aby součástí datové zprávy (§ 19 téhož zákona) byl elektronický podpis odesílatele. Z výše uvedených zákonných ustanovení jednoznačně plyne, že bylo-li doručeno podání prostřednictvím datové schránky, má stejnou kvalitu, jako by bylo podáno písemně a podepsáno a není tedy třeba elektronického podpisu.

30. Na základě těchto skutečností je zřejmé, že zákon č. 300/2008 Sb. upravuje jako novou formu doručování datové schránky, přičemž jde o další samostatný způsob doručování, než který je upraven v zákoně č. 227/2000 Sb., který vymezil v § 2 písm. a), že elektronickým podpisem se rozumí údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.

31. I když je zřejmé, že ustanovení § 59 odst. 1 věty druhé trestního řádu výslovně jako podání neuvádí možnost učinit podání prostřednictvím datové schránky, lze takovou možnost dovodit z ustanovení § 62 odst. 1 věta první trestního řádu, v němž pro doručování v úkonech trestního řízení stanoví, že nebyla-li písemnost doručena při úkonu trestního řízení, doručuje ji orgán činný v trestním řízení do datové schránky. Tato forma doručování plyne ze zákona č. 300/2008 Sb.

32. Vztah výše uvedených zákonů vymezujících různé způsoby doručování vysvětlil Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 17. 2. 2012 sp. zn. 8 As 89/2011 tak, že úkon učiněný prostřednictvím datové schránky osobou oprávněnou či osobou pověřenou, která doložila své pověření, má podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb. stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, proto nemusí být podepsaný elektronickým podpisem ve smyslu zákona č. 227/2000 Sb., ani jej není třeba potvrzovat písemným podáním shodného obsahu či předložením jeho originálu (srov. usnesení ze dne 7. 5. 2014 sp. zn. 8 Tdo 517/2014).

33. Nejvyšší soud ve svém usnesení sp. zn. 8 Tdo 517/2014 konstatoval, že jestliže ustanovení § 59 trestního řádu za řádně učiněné podání považuje podání učiněné v elektronické podobě podepsané elektronicky podle zvláštních předpisů, je nutné uvedený požadavek zkoumat z hledisek vymezených v zákoně č. 300/2008 Sb., který v ustanovení § 2 odst. 1 stanoví, že datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci, provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci, dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Náležitosti datové schránky fyzické osoby jsou upraveny v ustanovení § 3 zákona č. 300/2008 Sb. Tyto lze ověřit podle obsahu identifikátoru elektronického podání doručeného na elektronickou podatelnu, podle kterého je nutné zkoumat, zda jsou dány všechny potřebné skutečnosti významné pro posouzení, zda jde o osobu oprávněnou k takovému úkonu a zda byly splněny i další nezbytné náležitosti takového podání. Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013 sp. zn. 21 Cdo 3489/2012, (schválené občanskoprávním kolegiem Nejvyššího soudu dne 12. 3. 2014) každému, kdo má zpřístupněnou datovou schránku, soud doručuje rozhodnutí, předvolání a další listiny do datové schránky (pro trestní řízení je tento postup upraven v ustanovení § 62 odst. 1 trestního řádu), aniž by adresát o takové doručení musel žádat nebo soudu sdělovat identifikátor své datové schránky. Soud zjišťuje z úřední povinnosti, zda má adresát zřízení a zpřístupněnou datovou schránku. Pokud podání učiní osoba, pro niž byla datová schránka zřízena, nastává přímo ze zákona fikce písemného a podepsaného úkonu. Při splnění stanovených podmínek proto není nutné, aby podání bylo podepsáno zaručeným elektronickým podpisem, který je třeba vyžadovat jen tehdy, je-li podání provedeno za podmínek vymezených v zákoně č. 227/2000 Sb., neboť tím, z jaké datové schránky je úkon vůči soudu učiněn, je zajištěna jednoznačně identifikace osoby, která úkon učinila (obdobně srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 2. 2014 sp. zn. 4 Tdo 47/2014).

34. V usnesení sp. zn. 8 Tdo 517/2014 Nejvyšší soud dále vyslovil, že zákonná forma podání ve smyslu § 59 odst. 1 věta druhá trestního řádu je dodržena i v případě, je-li podání učiněno do datové schránky příslušného soudu osobou oprávněnou podle § 8 zákona č. 300/2008 Sb., a soud měl podle identifikátoru elektronického podání možnost tyto skutečnosti ověřit. Při takové formě podání se již podle § 18 odst. 2 tohoto zákona nevyžaduje elektronický podpis, jak tomu musí být v případě jiného elektronického podání na základě zákona č. 227/2000 Sb.

35. V usnesení ze dne 11. 2. 2014 sp. zn. 4 Tdo 47/2014 ve věci podání odvolání prostřednictvím datové schránky, ale bez zaručeného elektronického podpisu, Nejvyšší soud konstatoval, že jestliže příslušnému soudu bylo doručeno odvolání obviněného prostřednictvím datové schránky podle zákona č. 300/2008 Sb., má toto podání stejnou kvalitu, jako by ho podal obhájce obviněného písemně s připojeným podpisem. Takové podání proto není třeba opatřit ani zaručeným elektronickým podpisem podle zákona č. 227/2000 Sb. a odvolací soud tak není oprávněn odvolání zamítnout podle § 253 odst. 1 trestního řádu z důvodu, že nebylo podáno oprávněnou osobou.

36. Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci tedy byl povinen pro posuzování, zda byly splněny formální podmínky stížnosti vycházet z uvedených zásad a ve věci zjištěných konkrétních popsanych okolností a pouze na jejich podkladě měl zkoumat, zda byla stížnost stěžovatelem podána řádně.

37. Jak již Ústavní soud zdůraznil, základní práva a svobody vymezují nejen rámec normativního obsahu aplikovaných právních norem, nýbrž také rámec jejich ústavně konformní interpretace a aplikace. V extrémním rozporu s principy spravedlnosti je také přepjatě formalistická interpretace zákona.

38. Aplikace zákonných pojmů v jiném než zákonem stanoveném a právním myšlením konsensuálně akceptovaném významu je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti, příkladem čehož je přepjatý formalismus (viz též nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 606/04, N 177/38 SbNU 421, sp. zn. III. ÚS 521/05, N 70/40 SbNU 691, sp. zn. III. ÚS 151/06, N 132/42 SbNU 57). Uvedené závěry je možné analogicky vztáhnout i na nyní projednávanou věc.

39. S ohledem na výše uvedené Ústavní soud konstatuje, že napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci se dostalo do extrémního rozporu s principy spravedlnosti a nelze je označit jinak, než jako přepjatý formalismus. Krajský soud svým postupem porušil základní právo stěžovatele na spravedlivý proces, resp. na přístup k soudu, jež je mu zaručeno ustanovením čl. 36 odst. 1 Listiny.

40. Zrušením usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci se stěžovateli otevře možnost v řízení před obecnými soudy uplatnit námitky proti usnesení Okresního soudu v České Lípě, které stěžovatel namítal v podané ústavní stížnosti.

41. O návrhu stěžovatele, aby Ústavní soud pro naléhavost věci návrh projednal ve smyslu ustanovení § 39 zákona o Ústavním soudu mimo pořadí, Ústavní soud nerozhodoval, neboť o ústavní stížnosti rozhodl bezprostředně po té, co obdržel vyžádaný spisový materiál. Totéž platí, i pokud jde o návrh stěžovatele na odložení vykonatelnosti napadeného usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci.

42. Na základě výše uvedených skutečností Ústavní soud podle ust. § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a podle ust. § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka Liberec ze dne 31. 12. 2013 č. j. 55 To 440/2013 - 836 zrušil; ve

zbývající části Ústavní soud ústavní stížnost podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu odmítl.

P o u č e n í : Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 19. ledna 2016

Josef Fiala
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Eleni Kameníková